

Od: info <info@mrips.gov.pl>
Wysłano: piątek, 23 lipca 2021 10:12
Do: legislacja@solidarnosc.org.pl
Temat: Pismo z MRiPS, Symbol: DES-IV.0210.10.2021.AW [KWRID: 1037728]
Załączniki: OPINIOWANIE UZS_ZWIĄZKI ZAWODOWE.PDF; OPINIOWANIE UZS_ZWIĄZKI ZAWODOWE.PDF.XAdES; PROJEKT USTAWY ZS.PDF; PROJEKT USTAWY ZS.PDF.XAdES; UZASADNIENIE DO USTAWY ZS.PDF; UZASADNIENIE DO USTAWY ZS.PDF.XAdES; OSR DO USTAWY O ZS.PDF; OSR DO USTAWY O ZS.PDF.XAdES; ZAŁ DO PISMA_TABELA UWAG_UZS.PDF; ZAŁ DO PISMA_TABELA UWAG_UZS.PDF.XAdES

Kategorie: Legislacja

Dzień dobry,
Otrzymałeś pismo wysłane automatycznie z systemu eDok z MRiPS.

Informacje o otrzymanym piśmie:

Symbol pisma: DES-IV.0210.10.2021.AW
Data pisma: 2021-07-23
Dotyczy: związki zawodowe
Osoba do kontaktu: Alicja Wasilewska (Główny specjalista)
Telefon: 22 461 61 05

Informacje o sprawie z której pismo zostało wysłane:

Symbol sprawy: DES-IV.0210.10.2021.AW
Dotyczy: uzgadnianie i konsultacje publiczne nowelizacji ustawy o zatrudnieniu socjalnym
Symbol komórki: DES-IV
Nazwa komórki: Samodzielne Stanowisko Radców Prawnych i Legislacji
Osoba prowadząca sprawę: Alicja Wasilewska (Główny specjalista)
Telefon: 22 461 61 05

(See attached file: OPINIOWANIE UZS_ZWIĄZKI ZAWODOWE.PDF)(See attached file: OPINIOWANIE UZS_ZWIĄZKI ZAWODOWE.PDF.XAdES)(See attached file: PROJEKT USTAWY ZS.PDF)(See attached file: PROJEKT USTAWY ZS.PDF.XAdES)(See attached file: UZASADNIENIE DO USTAWY ZS.PDF)(See attached file: UZASADNIENIE DO USTAWY ZS.PDF.XAdES)(See attached file: OSR DO USTAWY O ZS.PDF)(See attached file: OSR DO USTAWY O ZS.PDF.XAdES)(See attached file: ZAŁ DO PISMA_TABELA UWAG_UZS.PDF)(See attached file: ZAŁ DO PISMA_TABELA UWAG_UZS.PDF.XAdES)

MINISTER

Warszawa, dnia

Rodziny i Polityki Społecznej

DES-IV.0210.10.2021.AW

Wg rozdzielnika

Szanowni Państwo,

na podstawie art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1809) przesyłam *projekt ustawy o zmianie ustawy o zatrudnieniu socjalnym oraz o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* wraz z uzasadnieniem i oceną skutków regulacji (UD 212) – z uprzejmą prośbą o wyrażenie opinii w terminie 30 dni od otrzymania niniejszego projektu.

Ewentualne uwagi proszę kierować w wersji edytowalnej na adres poczty elektronicznej: Konsultacje.ZS@mriips.gov.pl, w formie załączonej tabeli.

Z poważaniem

z up. Ministra Rodziny i Polityki Społecznej

Stanisław Szwed

Sekretarz Stanu

/-podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Załączniki:

1. Projekt ustawy o zmianie ustawy o zatrudnieniu socjalnym oraz o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wraz z uzasadnieniem i OSR
2. Formularz zgłaszania uwag

Otrzymują:

1. Pani Dorota Gardias – Przewodnicząca Forum Związków Zawodowych
2. Pan Piotr Duda - Przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ Solidarność
3. Pan Andrzej Radzikowski – Przewodniczący Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych

U S T A W A

z dnia 2021 r.

o zmianie ustawy o zatrudnieniu socjalnym oraz o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

Art. 1. W ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1:

a) w ust. 2 w części wspólnej przed wyrazem „którzy” dodaje się wyraz „-” i skreśla się wyrazy „powodującej ubóstwo oraz”,

b) w ust. 3 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) renty z tytułu niezdolności do pracy, z zastrzeżeniem ust. 3a;”,

c) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Osoby, o których mowa w ust. 3 pkt 6, mogą uczestniczyć w zajęciach prowadzonych przez kluby integracji społecznej na zasadach określonych w art. 18.”;

2) w art. 3:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Miejsce realizacji usług, o których mowa w ust. 1, może być inne niż miejsce funkcjonowania Centrum.”,

b) w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 oraz z 2021 r. poz. 1038 i 1243)”,

c) w ust. 4 po wyrazach „organizację pozarządową” dodaje się wyrazy „lub podmiot, o którym mowa ust. 2 pkt 3”;

3) w art. 4 w ust. 2:

a) w pkt 1 po wyrazie „Centrum” dodaje się wyrazy: „i adres jej siedziby”,

b) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) informację o miejscu funkcjonowania Centrum oraz miejscu realizacji usług, o którym mowa w art. 3 ust. 1a i przewidywanym terminie rozpoczęcia działalności;”;

4) w art. 5:

a) ust. 5a otrzymuje brzmienie:

„5a. Rejestr obejmuje dane wymienione w art. 4 ust. 2 pkt 1–4 oraz datę nadania lub przedłużenia statusu Centrum.”;

b) po ust. 5a dodaje się ust. 5b w brzmieniu:

„5b. Rejestr, o którym mowa w ust. 5, udostępniany jest w postaci elektronicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego wojewodę.”;

5) po art. 5a dodaje się art. 5b w brzmieniu:

„Art. 5b. 1. Wojewoda prowadzi nadzór nad działalnością Centrum w zakresie wymogów wynikających z art. 3 ust. 1 i 1a oraz art. 5 ust. 4.

2. W celu realizacji nadzoru, o którym mowa w ust. 1, wojewoda ma prawo żądać od instytucji tworzącej stosownych informacji i dokumentów, a instytucja tworząca jest obowiązana do ich przedłożenia we wskazanym terminie, nie krótszym niż 7 dni.

3. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w funkcjonowaniu Centrum, wojewoda wyznacza termin na ich usunięcie, nie krótszy niż 30 dni.”;

6) w art. 6:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Wojewoda może również wydać decyzję o utracie statusu Centrum, po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w art. 5b ust. 3.”;

b) w ust. 4 w zdaniu pierwszym po wyrazach „organizacją pozarządową” dodaje się wyrazy „lub podmiotem, o którym mowa w art. 3 ust. 2 pkt 3”;

7) w art. 7:

a) w ust. 1 w pkt 2:

- w zdaniu wprowadzającym do wyliczenia po wyrazach „organizację pozarządową” dodaje się wyrazy „lub podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 2 pkt 3”;

- w lit. c skreśla się wyraz „pierwsze”;

b) w ust. 2 skreśla się wyraz „pierwsze”;

8) w art. 8:

a) w ust. 1 skreśla się wyraz „pierwsze”;

b) w ust. 2:

- w zdaniu wprowadzającym do wyliczenia skreśla się wyraz „pierwsze”;

- pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) zakup surowców, materiałów i narzędzi niezbędnych do prowadzenia działalności.”,

c) w ust. 4 skreśla się wyraz „pierwsze”;

9) w art. 8a po wyrazach „organizację pozarządową” dodaje się wyrazy „lub podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 2 pkt 3”;

10) w art. 10:

a) w ust. 1:

- wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Działalność Centrum jest finansowana w szczególności z:”,

- w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) dotacji z budżetu państwa pochodzących z resortowego programu na rzecz rozwoju Centrów i klubów integracji społecznej, o którym mowa w art. 18ca.”,

b) po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu:

„1b. Działalność Centrum zorganizowanego w formie samorządowego zakładu budżetowego może być dofinansowana przez dotację podmiotową od instytucji tworzącej.”,

c) w ust. 2 we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazach „organizację pozarządową” dodaje się wyrazy „lub podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 2 pkt 3”,

d) w ust. 4 po wyrazach „organizacja pozarządowa” dodaje się wyrazy „lub podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 2 pkt 3”;

11) w art. 11:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kadra Centrum składa się z:

1) kierownika Centrum;

2) osób odpowiedzialnych za dany rodzaj działalności, o której mowa w art. 9, oraz za obsługę finansową Centrum;

3) osób prowadzących reintegrację społeczną lub zawodową;

4) pracownika socjalnego;

5) instruktorów zawodu;

6) osób, o których mowa w art. 16 ust. 1 pkt 1 lit. b.”,

b) uchyla się ust. 1a,

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 2–6, zatrudnia kierownik Centrum, z tym że na jedną osobę prowadzącą bezpośrednio zajęcia z uczestnikami nie powinno przypadać więcej niż 10 uczestników. Warunek ten nie dotyczy osób, o których mowa w art. 16 ust. 1 pkt 1 lit. b.”;

12) w art. 14 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Czas tygodniowego pobytu uczestnika w Centrum nie może być krótszy niż 30 godzin.”;

13) w art. 15:

a) w ust. 1 skreśla się zdanie drugie,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Po pomyślnym zakończeniu okresu próbnego, kierownik Centrum kwalifikuje uczestnika do uczestnictwa w zajęciach w Centrum, o czym informuje kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych.”,

c) w ust. 3 w zdaniu drugim wyrazy „do 6 miesięcy” zastępuje się wyrazami „na dodatkowy okres, nieprzekraczający 12 miesięcy”,

d) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W okresie próbnym oraz w okresie uczestnictwa w zajęciach w Centrum, o którym mowa w ust. 3, na wniosek uczestnika, kierownik Centrum przyznaje świadczenie integracyjne w wysokości 120 % zasiłku dla bezrobotnych.”,

e) ust. 6a otrzymuje brzmienie:

„6a. W okresie uczestnictwa w zajęciach w Centrum, o którym mowa w ust. 3, uczestnikowi przysługuje do 6 dni wolnych od zajęć, a w przypadku przedłużenia uczestnictwa o kolejne 12 miesięcy uczestnikowi przysługuje dodatkowo 6 dni wolnych od zajęć.”,

f) po ust. 6a dodaje się ust. 6b w brzmieniu:

„6b. Udzielenie dni wolnych, o których mowa w ust. 6a, następuje na wniosek uczestnika i wymaga zgody kierownika Centrum. Za dni wolne przysługuje świadczenie integracyjne w pełnej wysokości.”,

g) w ust. 7a w zdaniu pierwszym wyrazy „14 dni” zastępuje się wyrazami „21 dni”;

14) w art. 15a w ust. 2 wyrazy „50%” zastępuje się wyrazami „100%”;

15) w art. 16:

a) w ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazach „w Centrum” dodaje się wyrazy „lub w klubie integracji społecznej,”

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Skierowanie do pracy, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a, odbywa się na podstawie umowy zawartej między starostą właściwym dla miejsca funkcjonowania Centrum lub gminy, organizacji pozarządowej lub podmiotu, o których mowa w art. 18 ust. 1, a pracodawcą, w której pracodawca zobowiązuje się do zatrudnienia skierowanego absolwenta lub uczestnika Centrum lub uczestniczącego w klubie integracji społecznej przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, a starosta do refundowania pracodawcy części wypłaconego tej osobie wynagrodzenia przez okres pierwszych 6 miesięcy, w wysokości nieprzekraczającej 100% zasiłku dla bezrobotnych wraz ze składką na ubezpieczenia społeczne.”

c) uchyla się ust. 3;

16) w art. 18a:

a) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Klub integracji społecznej przedstawia corocznie, nie później niż do dnia 31 marca, wojewodzie sprawozdanie zawierające informacje dotyczące:

1) zatrudnionych pracowników, w szczególności:

a) liczby pracowników,

b) wymiaru czasu pracy i podstawy zatrudnienia pracowników;

2) osób uczestniczących w klubie integracji społecznej, z uwzględnieniem podziału na grupy osób, o których mowa w art. 1 ust. 2, w szczególności:

a) liczby uczestników,

b) liczby uczestników, którzy uzyskali zatrudnienie po ukończeniu uczestnictwa w klubie integracji społecznej;

3) zrealizowanych działań z zakresu reintegracji zawodowej i społecznej wraz z jej efektami;

4) rozliczenia przyznaných dotacji za rok poprzedni.”

b) po ust. 6 dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego może określić, w drodze rozporządzenia, wzór sprawozdania, o którym mowa w ust. 6, kierując się potrzebą ujednoczenia składanych sprawozdań.”

17) w art. 18c wyraz „dwuletnich” zastępuje się wyrazem „trzyletnich”;

18) po art. 18c dodaje się art. 18ca w brzmieniu:

„Art. 18ca. 1. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, może opracować resortowe programy na rzecz rozwoju Centrów i klubów integracji społecznej oraz finansowo wspierać te programy.

2. Do wyłonięcia podmiotów realizujących programy, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.”;

19) w art. 18e:

a) w ust. 1 wyrazy „nie więcej niż” zastępuje się wyrazami „co najmniej”;

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Pracodawca jest obowiązany zwolnić pracownika od pracy w celu wzięcia udziału w posiedzeniu Rady Zatrudnienia Socjalnego. Za czas zwolnienia pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia ustalonego według zasad obowiązujących przy obliczaniu wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy.”;

c) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Za udział w pracach Rady Zatrudnienia Socjalnego jej członkom nie przysługuje wynagrodzenie. Członkom Rady przysługuje zwrot kosztów podróży na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 Kodeksu pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320 oraz z 2021 r. poz. 1162).”;

d) w ust. 6 w zdaniu drugim po wyrazach „ust. 4” dodaje się wyrazy „i ust. 4a”.

Art. 2. W ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119) w art. 18² pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz przez centra integracji społecznej i kluby integracji społecznej, o których mowa w przepisach o zatrudnieniu socjalnym, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych Programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.”.

Art. 3. Osoby, które rozpoczęły odbywanie okresu próbnego w Centrum Integracji Społecznej przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, odbywają go na dotychczasowych zasadach.

Art. 4. Do wymiaru dni wolnych od zajęć osób, które rozpoczęły uczestnictwo, o którym mowa w art. 15 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1, w Centrum Integracji Społecznej przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się art. 15 ust. 6a ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 5. Osobom, które rozpoczęły uczestnictwo, o którym mowa w art. 15 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1, w Centrum Integracji Społecznej i go nie zakończyły przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, przysługuje świadczenie integracyjne za okres niezdolności do uczestniczenia w zajęciach wskutek choroby potwierdzonej przez lekarza w wymiarze i na zasadach określonych w art. 15 ust. 7a ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Świadczenie integracyjne, do którego prawo zostało, na podstawie art. 15 ust. 7a ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, odebrane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, nie podlega przywróceniu i wypłacie.

Art. 6. Rada Zatrudnienia Socjalnego wybrana przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy pełni swoje funkcje do czasu upływu kadencji, na którą została wybrana.

Art. 7. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 13 lit. a, c i d, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

Za zgodność pod względem prawnym, legislacyjnym i redakcyjnym

Iwona Szulc

Dyrektor Departamentu Prawnego
w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej

/-podpisano elektronicznie/

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176), zwana dalej „ustawą”, przeciwdziała marginalizacji grup społecznych oraz skutkom wykluczenia społecznego poprzez reintegrację zawodową i społeczną realizowaną przez centrum integracji społecznej (dalej: CIS) lub kluby integracji społecznej (dalej: KIS) oraz w postaci zatrudnienia wspieranego.

Zmieniająca się sytuacja na rynku pracy, pozostawanie bez zatrudnienia osób najbardziej oddalonych od rynku pracy, często borykających się ze sprzężonymi problemami życiowymi, powoduje konieczność zmiany tej ustawy. Intencją ustawodawcy jest motywowanie osób wykluczonych społecznie do podjęcia reintegracji zawodowej i społecznej w celu wykształcenia odpowiednich postaw życiowych, pełnienia ról społecznych zarówno w miejscu pracy czy zamieszkania oraz odbudowania zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy.

Sektor zatrudnienia socjalnego rozwija się w Polsce od blisko 20 lat. CIS i KIS społecznej funkcjonują na styku dwóch kluczowych obszarów polityki społecznej, tj. pomocy społecznej i polityki rynku pracy. Jednocześnie sektor zatrudnienia socjalnego jest również częścią sektora ekonomii społecznej. Opierając się na dostępnych danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) na przestrzeni ostatnich 8 lat (2012–2019) systematycznie rosła liczba podmiotów zatrudnienia socjalnego. W przypadku CIS wzrost ten wyniósł ponad 100%. Rosła również systematycznie liczba osób, które co roku korzystały ze wsparcia w tej formule (w przypadku CIS o ponad 60%). Jednocześnie należy pamiętać, że wspieranie procesu reintegracji społecznej i zawodowej w formule zatrudnienia socjalnego nie jest zadaniem obowiązkowym jednostek samorządu terytorialnego. Ustawa reguluje możliwość sięgnięcia po tę formę kształtowania lokalnej sytuacji społecznej pozostawiając decyzje w tym zakresie po stronie podmiotów, które mogą tworzyć CIS lub KIS, tj. jednostek samorządu terytorialnego lub organizacji pozarządowych i podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2020 r. poz. 1057 oraz z 2021 r. poz. 1038 i 1243). Biorąc pod uwagę fakultatywny charakter instrumentów przewidzianych w ustawie, należy przyjąć, że systematyczny wzrost zainteresowania jest odpowiedzią na wciąż niezaspokojone potrzeby dotyczące reintegracji w takiej formule. Jednocześnie takie systemowe ułożenie podmiotów zatrudnienia socjalnego zbliżone jest do rozwiązania jednostek reintegracyjnych działających na rzecz osób niepełnosprawnych, tj. warsztatów terapii zajęciowej i zakładów aktywności zawodowej. Mechanizm ten zapewnia, że utworzenie CIS lub KIS powiązane jest z lokalną sytuacją społeczną, a także z uwarunkowaniami lokalnego rynku pracy. Zaproponowane w projekcie ustawy o zmianie ustawy o zatrudnieniu socjalnym oraz o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zwanym dalej: „projektem ustawy”, zmiany warunków funkcjonowania podmiotów zatrudnienia socjalnego nie modyfikują w sposób zasadniczy założeń funkcjonowania tych podmiotów. Wypracowane wspólnie z Radą Zatrudnienia Socjalnego rozwiązania ułatwiają m.in.: funkcjonowanie podmiotów zatrudnienia socjalnego, organizację procesu reintegracji, a także rozszerzają niektóre uprawnienia uczestników CIS.

Jednocześnie w projekcie ustawy znalazły się też rozwiązania pozwalające udoskonalić system monitorowania działalności podmiotów zatrudnienia socjalnego, dzięki czemu obraz tego sektora będzie pełniejszy.

Zmiany w sektorze zatrudnienia socjalnego wynikają z różnych czynników, jednakże kluczową rolę odgrywa sytuacja na rynku pracy. Choć w okresie od grudnia 2013 r. do grudnia 2019 r. stopa bezrobocia rejestrowanego systematycznie spada z 13,4% w grudniu 2013 r. do 5,2% w grudniu 2019 r., to w analogicznym okresie rosła liczba zarówno podmiotów zatrudnienia socjalnego, jak i osób korzystających z ich wsparcia. W 2019 r. podmioty zatrudnienia socjalnego działały w 230 z 380 istniejących powiatów. W ponad 60% powiatów, w których funkcjonowały CIS lub KIS stopa bezrobocia rejestrowanego była wyższa od wartości tego wskaźnika dla danego województwa. Podmioty zatrudnienia socjalnego odgrywają również istotną rolę w powiatach, w których stopa bezrobocia rejestrowanego nie przekracza średniej krajowej dla tego wskaźnika. Ilustracją tego zjawiska jest wyraźna zmiana profilu uczestników CIS obserwowana w analizowanym okresie. W 2012 r. prawie 70% uczestników CIS stanowiły osoby długotrwale bezrobotne, w 2019 r. ich odsetek stanowił około 42%. W tym okresie zwiększał się systematycznie udział osób niepełnosprawnych, oraz uzależnionych od alkoholu lub narkotyków. Jednocześnie dostępne statystyki pozwalają uchwycić jedynie jedną przesłankę zagrażającą wykluczeniem społecznym osób korzystających ze wsparcia CIS lub KIS. Badania jakościowe, a także informacje przekazywane przez członków Rady Zatrudnienia Socjalnego potwierdzają, że wśród osób długotrwale bezrobotnych, również często występują inne problemy społeczne. Zmiany w tym zakresie wymagają działań ułatwiających prowadzenie reintegracji zarówno adresowanych do uczestników jak i do podmiotów prowadzących. Konieczne jest także dalsze rozwijanie systemu monitorowania sektora zatrudnienia socjalnego. Proponowane zmiany zostały wypracowane z udziałem Rady Zatrudnienia Socjalnego.

Omówienie projektowanych rozwiązań prawnych:

- 1) Rezygnacja z obowiązku spełnienia przesłanki ubóstwa decydującej o dostępie do instrumentów przewidzianych w ustawie (**art. 1 pkt 1 lit. a projektu ustawy**).

Zmiana ta wynika z faktu, że podstawową kwestią decydującą o możliwości skorzystania ze wsparcia przewidzianego w ustawie jest wykluczenie społeczne (sytuacja uniemożliwiająca lub ograniczająca uczestnictwo w życiu społecznym, zawodowym i rodzinnym). Ubóstwo zaś, mogące być zarówno przyczyną, jak i skutkiem wykluczenia społecznego, nie powinno mieć decydującego wpływu na dostęp do określonego w ustawie wsparcia, którego celem jest włączenie społeczne i zawodowe. Dodatkowo, w przypadku osób wymienionych w art. 1 ust. 2 pkt 1–4 i pkt 6–8 ustawy, decyzję o skierowaniu do CIS podejmuje ośrodek pomocy społecznej, który niekiedy opierał ją na kryterium dochodowym uprawniającym do uzyskania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W rezultacie w wyniku zmiany ustawy, osoby, których sytuacja życiowa faktycznie powoduje wykluczenie społeczne i zawodowe, a dochód nieznacznie przekracza kryteria dochodowe (np. ze względu na to, że prowadzą wspólne gospodarstwo domowe z rodzicami) będą mogły zostać skierowane do CIS. Należy również pamiętać, że katalog osób, do których stosuje się przepisy ustawy nie jest zamknięty,

a wyliczenie ujęte w art. 1 ust. 2 ma charakter przykładowy. Oznacza to, że po spełnieniu ogólnych przesłanek potwierdzających wykluczenie społeczne z instrumentów przewidzianych w ustawie skorzystać mogą także osoby, których nie można zakwalifikować do grup określonych w pkt 1–8 (np. osoby opuszczające pieczę zastępczą).

2) Umożliwienie uczestnictwa w KIS osobom, które mają ustalone prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy (**art. 1 pkt 1 lit. b i c projektu ustawy**).

W art. 1 ust. 3 ustawy wskazano kategorie osób, do których nie stosuje się przepisów ustawy. Zgodnie z postulatami Rady Zatrudnienia Socjalnego w projekcie ustawy zaproponowano rozwiązanie umożliwiające korzystanie z usług KIS osobom, którym przysługuje prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Zmiana ta podyktowana jest możliwością świadczenia na rzecz takich osób wsparcia w procesie integracji społecznej. Jednocześnie w zależności od indywidualnych okoliczności prawo do renty nie wyklucza możliwości podjęcia zatrudnienia. Z tych względów zakres i przebieg procesu reintegracji, który w KIS jest bardziej elastyczny niż w CIS, może być dopasowany do indywidualnych potrzeb osoby, której przysługuje renta.

3) Wskazanie możliwości realizacji usług reintegracyjnych poza siedzibą CIS (**art. 1 pkt 2 lit. a projektu ustawy**).

Obecnie obowiązujące regulacje nie wskazywały miejsca, w którym realizowane są usługi na rzecz uczestników CIS. Taki stan rzeczy doprowadził do wątpliwości interpretacyjnych oraz do rozbieżności w praktyce funkcjonowania tych jednostek. W niektórych przypadkach wskazywano, że zajęcia z uczestnikami mogą odbywać się jedynie w miejscu funkcjonowania CIS. Z perspektywy procesu reintegracji kwestia siedziby CIS, rozumianej jako konkretna lokalizacja, ma znaczenie drugoplanowe. W praktyce nierzadkie są sytuacje, w których grupa uczestników CIS realizuje działania reintegracyjne (np. związane z nabywaniem umiejętności zawodowych) poza miejscem funkcjonowania CIS. Ma to szczególne znaczenie zwłaszcza w sytuacji, gdy wynika z natury zawodu, który po zakończeniu reintegracji wykonywać będą uczestnicy (np. związanego z ogrodnictwem i utrzymaniem zieleni) lub ze specjalistycznych potrzeb wymagających np. wykorzystania maszyn i urządzeń, które w CIS nie są dostępne. Prowadzenie części zajęć poza siedzibą CIS jest także szansą na dotarcie z ofertą reintegracyjną do nowych grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Z opracowanych przez GUS danych wynika, że w 2018 r. CIS funkcjonowały jedynie w 35% powiatów. W większości przypadków w powiecie działał jeden taki podmiot. Oznacza to, że część osób zagrożonych wykluczeniem społecznym miała utrudniony dostęp do usług reintegracyjnych. Dostęp ten może być ograniczony szczególnie w przypadku mieszkańców gmin wiejskich, w których ze względów organizacyjnych, finansowych czy też z uwagi na niewielką liczbę mieszkańców, powołanie CIS jest utrudnione. Rozwiązanie ujęte w projekcie ustawy będzie jednoznacznym wskazaniem, że CIS działające np. w większym ośrodku miejskim może zorganizować dla uczestników zajęcia poza miejscem funkcjonowania np. w sąsiedniej gminie wiejskiej bez konieczności powoływania nowej jednostki i uzyskania nowego statusu CIS.

4) Poszerzenie katalogu podmiotów uprawnionych do tworzenia CIS i KIS (**art. 1 pkt 2 lit. b projektu ustawy**).

Do tej pory ustawa przewidywała możliwość tworzenia CIS przez jednostki samorządu terytorialnego, a także przez organizacje pozarządowe, osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego oraz spółdzielnie socjalne założone przez organizacje pozarządowe, kościelne osoby prawne lub jednostki samorządu terytorialnego. Taka konstrukcja przepisu uniemożliwiała utworzenie CIS przez spółdzielnię socjalną założoną przez osoby fizyczne. Utrzymywanie takiego rozróżnienia nie jest uzasadnione zarówno z punktu widzenia spółdzielni, jak i racjonalności tworzenia CIS. Spółdzielnie socjalne to podmioty prowadzące reintegrację społeczną i zawodową na rzecz pracowników i ich członków. Jednocześnie są to również podmioty prowadzące działalność gospodarczą. Z tego względu mogą one dysponować odpowiednim potencjałem (w szczególności kadrowym), dzięki któremu są one w stanie utworzyć i prowadzić CIS. W tym kontekście nie można uznać, że kwestia podmiotu lub podmiotów tworzących spółdzielnię ma charakter decydujący.

W konsekwencji tej zmiany spółdzielnie socjalne osób fizycznych będą mogły także tworzyć i prowadzić KIS.

5) Rejestr CIS (**art. 1 pkt 4 projektu ustawy**).

Zakres danych gromadzonych przez wojewodę, w obowiązkowo prowadzonym przez niego rejestrze CIS został zasadniczo ograniczony. W projekcie wskazano jedynie podstawowe informacje, które pozwolą na identyfikację podmiotu, tj. nazwę, miejsce funkcjonowania, liczbę uczestników i przedmiot działalności wytwórczej, handlowej lub usługowej, a także datę nadania lub przedłużenia statusu. Ponadto, w zmienianej ustawie zobowiązano wojewodów do publikowania rejestru w formie elektronicznej. Zmiana ta ma przede wszystkim charakter porządkujący.

6) Umożliwienie wojewodzie podjęcia działań nadzorczych wobec CIS (**art. 1 pkt 5 i 6 projektu ustawy**).

Projekt ustawy przewiduje nadzór wojewody nad działalnością CIS w zakresie wymogów wynikających z art. 3 ust. 1 i 1a oraz art. 5 ust.4, tj. w zakresie działalności reintegracyjnej oraz realizacji obowiązku sprawozdawczego. Wojewoda będzie miał prawo żądać od instytucji tworzącej CIS stosownych informacji i dokumentów w terminie wyznaczonym przez niego, nie krótszym jednak niż 7 dni. Wprowadzenie tego mechanizmu w zasadniczy sposób uzupełni uprawnienia wojewody w zakresie oceny prawidłowości działań CIS. Na podstawie obecnych przepisów wojewoda ma możliwość analizowania realizacji zadań przez CIS jedynie na etapie podejmowania decyzji o przyznaniu lub przedłużeniu statusu CIS. Rozwiązanie zawarte w projekcie ustawy daje podstawę do prowadzenia takiej analizy w całym okresie funkcjonowania tych jednostek. Dodatkowo, wprowadzenie przepisów rozszerzających

kompetencje wojewody było jednym z wniosków sformułowanych przez Najwyższą Izbę Kontroli w tym zakresie¹.

Konsekwencją wprowadzenia przepisów rozszerzających możliwości weryfikacji działań CIS przez wojewodę, jest umożliwienie wojewodzie, w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, po upływie wyznaczonego terminu na ich usunięcie (wynoszącego co najmniej 30 dni), wydania decyzji o utracie statusu CIS.

7) Zmiana przeznaczenia dotacji przyznawanej przez marszałka województwa (**art. 1 pkt 8 projektu ustawy**).

Dotychczasowy kształt rozwiązań ustawowych sztywno określa, że marszałek województwa może przekazać środki finansowe jedynie na pierwsze wyposażenie CIS. Taka formuła nie odpowiada zmieniającemu się w czasie zapotrzebowaniu CIS na wsparcie finansowe ich działalności. Obecne doświadczenia pokazują, że dla niektórych jednostek podstawowym źródłem finansowania, także w pierwszej fazie działalności są środki europejskie, lub pieniądze z innych źródeł publicznych. Nie oznacza to, że takie CIS nie będą miały w przyszłości potrzeb związanych z doposażeniem. Rozwiązanie to pomoże sprawniej reagować na zmieniającą się sytuację na rynku pracy, w zakresie wymagań pracodawców co do kwalifikacji potencjalnych pracowników, ale również w zakresie profilu uczestników CIS. Rozwiązanie takie da również możliwość rozwijania wspierania działalności CIS poza ich głównym miejscem funkcjonowania np. przez wyposażenia warsztatu, w którym realizowane będą zajęcia w innej lokalizacji niż główne miejsce funkcjonowania jednostki.

8) Katalog źródeł finansowania działalności CIS (**art. 1 pkt 10 lit. a projektu ustawy**).

W obecnym brzmieniu art. 10 ustawy wskazywał zamknięty katalog źródeł finansowania działalności CIS. Wśród nich znalazły się środki samorządowe oraz środki Unii Europejskiej, a także w ograniczonym zakresie środki z Funduszu Pracy. Nie wskazano natomiast innych możliwych źródeł finansowania działalności CIS, np. środków krajowych przeznaczanych na ten cel. Z tego względu zaproponowano wprowadzenie zmiany pozwalającej traktować ten katalog jako przykładowy. Uzupełniono także możliwość finansowania CIS funkcjonujących w formule samorządowych zakładów budżetowych, przez wskazanie możliwości przekazywania takim jednostkom obok dotacji przedmiotowych, także dotacji podmiotowych. Rozwiązanie to pozwoli samorządom w bardziej elastyczny sposób dobierać formy i procedury finansowania CIS.

Powyższy katalog uzupełniono również o środki pochodzące z resortowych programów na rzecz rozwoju podmiotów zatrudnienia socjalnego. Zmiana ta jest konsekwencją wprowadzenia do zmienianej ustawy możliwości tworzenia programów. Jednocześnie ujęcie tego źródła finansowania w art. 10 pozytywnie wpłynie na czytelność przepisów i ułatwi identyfikację głównych źródeł pozyskiwania funduszy na działalność CIS i KIS.

9) Zmiana w zakresie ustalenia tygodniowego czasu pobytu w CIS (**art. 1 pkt 12 projektu ustawy**).

¹ Informacja o wynikach kontroli NIK pn. Zatrudnienie socjalne jako instrument działań na rzecz rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej oraz wzmocnienia aktywności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, z 20 listopada 2013 r. Nr ewid. 175/2013/P/13/110/KPS, s 10.

W projekcie ustawy zaproponowano zmianę sposobu wyliczania minimalnego czasu pobytu uczestnika w CIS. Do tej pory normą było obowiązkowe uczestnictwo w wymiarze 6 godzin dziennie. Taka zasada jest niewystarczająco elastyczna dla niektórych uczestników np. dla osób sprawujących opiekę nad dziećmi. Z tego względu w art. 14 ust. 1 ustawy zaproponowano, aby wymiar uczestnictwa odnosił się do całego tygodnia i wynosił łącznie 30 godzin. Dzięki temu harmonogram zajęć realizowanych w CIS będzie lepiej dopasowany do potrzeb uczestników i ułatwi godzenie reintegracji z realizacją innych obowiązków.

10) Zakończenie okresu próbnego (**art. 1 pkt 13 lit. b projektu ustawy**).

Ujęta w projekcie ustawy zmiana polega na rezygnacji z wymogu ponownego skierowania uczestnika na zajęcia w CIS po zakończeniu przez niego okresu próbnego. Rozwiązanie to pozwoli ograniczyć obciążenie ośrodków pomocy społecznej, których kierownicy, podejmując decyzje o skierowaniu do dalszego uczestnictwa, w dużym stopniu opierali się na wniosku kierownika CIS. Podobnie jak do tej pory, w przypadku osób skierowanych do CIS na okres próbny, które z różnych względów nie uczestniczą w procesie reintegracji, kierownik CIS będzie mógł nie zakwalifikować ich do dalszego uczestnictwa. W celu uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych przepisy te będą miały zastosowanie do uczestników, którzy rozpoczną okres próbny po wejściu w życie ustawy.

11) Wydłużenie maksymalnego okresu uczestnictwa w zajęciach CIS (**art. 1 pkt 13 lit. c projektu ustawy**).

Okres uczestnictwa w zajęciach CIS powiązany jest w decydującym stopniu z potrzebami uczestnika, jego kwalifikacjami oraz szansami na podjęcie zatrudnienia na lokalnym rynku pracy. Wydłużenie maksymalnego okresu uczestnictwa z 18 do 24 miesięcy pozwoli bardziej elastycznie reagować na postępowanie w procesie reintegracji. Taki kierunek modyfikacji przepisów wynika w szczególności ze zmieniających się warunków na rynku pracy oraz ze zmieniającego się profilu uczestników zajęć w CIS. Według danych GUS w latach 2012–2016 wśród uczestników zdecydowały osoby długotrwale bezrobotne (ok. 70%). Od 2016 r. ich udział wyraźnie spadł, do poziomu ok. 45% w 2018 r. Jednocześnie coraz większą część uczestników CIS stanowią osoby niepełnosprawne i uzależnione od alkoholu lub środków psychoaktywnych. Warto też zauważyć, że tendencja ta utrzymuje się przy stałym wzroście liczby uczestników CIS. Zmieniający się profil uczestników wymaga od CIS większej elastyczności w zakresie kształtowania działań reintegracyjnych, co w niektórych przypadkach oznaczać będzie wydłużenie tego procesu.

12) Podniesienie wysokości świadczenia integracyjnego (**art. 1 pkt 13 lit. a i lit. d projektu ustawy**).

Projekt ustawy zakłada, iż z tytułu uczestnictwa w zajęciach w CIS, uczestnikowi przysługuje świadczenie integracyjne w wysokości 120% zasiłku dla bezrobotnych (dotychczas 100% zasiłku). Uczestnikami zajęć w CIS są osoby, które wymagają szczególnej pomocy, stąd też zakres usług świadczonych przez podmioty zawiera elementy szeroko pojmowanej edukacji, umożliwiającej powrót do pełnienia ról społecznych oraz przywracania wśród uczestników zdolności świadczenia pracy na otwartym rynku pracy. Faktycznie uczestnicy zajęć w CIS wykonują określone zadania w ramach programu reintegracji zawodowej i są zobowiązani do

regularnego uczestnictwa w zajęciach. Jednocześnie warto podkreślić, że część uczestników może ponosić dodatkowe koszty np. koszt dojazdów do CIS, czy też do miejsc, gdzie realizują program reintegracji zawodowej. Warto zwrócić uwagę, że świadczenie integracyjne, które otrzymuje uczestnik CIS, wlicza się do kryterium dochodowego, a co za tym idzie uczestnik CIS pobierając świadczenie integracyjne może utracić prawo do korzystania z finansowych świadczeń pomocy społecznej. Z tych względów podniesienie wysokości świadczenia pozwoli zrekompensować ewentualne obniżenie przychodów wynikające z przekroczenia progów dochodowych uprawniających do korzystania z zasiłków w ramach pomocy społecznej, a także będzie dodatkowym walorem motywującym do podjęcia reintegracji. Taki kierunek zmian wynika m.in. z raportu podsumowującego wyniki pogłębionych wywiadów z przedstawicielami Regionalnych Ośrodków Polityki Społecznej, jednostek samorządu terytorialnego, podmiotów zatrudnienia socjalnego, a także organizacji pozarządowych, przeprowadzonych przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych². Wysokość świadczenia uzależniona jest od uczestnictwa w CIS, którego wymiar czasowy, zgodnie z projektowanym art. 14 ust. 1 ustawy, wynosić będzie minimum 30 godzin tygodniowo. Z perspektywy osoby rozważającej uczestnictwo w CIS, scenariusz taki może być rozpatrywany jako konkurencyjny (z uwagi na osiąganie dochodu i porównywalne zaangażowanie czasowe) np. z podjęciem pracy nierejestrowanej. Ponadto, podniesienie wysokości świadczenia integracyjnego do 120% zasiłku dla bezrobotnych, będącego dla osób wykluczonych społecznie często jedynym źródłem utrzymania w trakcie realizowania reintegracji zawodowej i społecznej w ramach CIS, ma również istotne znaczenie ze względu na ich sytuację bytową. Problem zbyt niskiej wysokości świadczenia integracyjnego był wielokrotnie sygnalizowany przez uczestników, jak i członków Rady Zatrudnienia Socjalnego.

Ponadto, w projekcie zaproponowano również rezygnację z obniżonej wysokości świadczenia integracyjnego w okresie próbnym. Rozwiązanie to będzie dodatkową motywacją do większego zaangażowania uczestnika w działania podejmowane przez CIS. Przyjmowane do CIS osoby doświadczają różnorodnych barier, w tym o charakterze motywacyjnym. Pełna wysokość świadczenia integracyjnego od 1 miesiąca będzie stanowiła istotną zachętę do podjęcia uczestnictwa. Zmiana ta wynika także z faktu, że uczestnik ponosi koszty związane z udziałem w zajęciach od momentu ich rozpoczęcia.

13) Zwiększenie ilości dni wolnych od zajęć w CIS do 12 dni oraz dni niezdolności do uczestnictwa wskutek choroby do 21 dni (**art. 1 pkt 13 lit. e–g projektu ustawy**).

Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami, w okresie uczestnictwa w CIS na wniosek uczestnika, kierownik CIS może przyznać do 6 dni wolnych od zajęć, za które przysługuje świadczenie integracyjne w pełnej wysokości. Liczba wolnych dni nie jest uzależniona od długości okresu uczestnictwa. Z doświadczenia wynika, że w przypadku wielomiesięcznego programu wskazana dotychczas w ustawie ilość dni wolnych jest niewystarczająca. Taki stan rzeczy może prowadzić do sytuacji, w których uczestnik CIS, nie mogąc, z przyczyn od siebie niezależnych uczestniczyć w zajęciach, nie zakończy realizacji indywidualnego programu

² Raport z badania IDI z przedstawicielami PES, JST i ROPS, Warszawa 2019, Zespół Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych s 131. Badania zrealizowano w ramach projektu pn. Nowy Model Współpracy instytucji zatrudnienia socjalnego dofinansowanego ze środków PO WER.

zatrudnienia socjalnego. Dlatego projekt ustawy zakłada, w przypadku przedłużenia okresu uczestnictwa o kolejne 12 miesięcy, możliwość przyznania dodatkowych 6 dni wolnych od zajęć.

Dodatkowo, zgodnie z obecnym brzmieniem art. 15 ust. 7a ustawy, w okresie uczestnictwa w zajęciach w CIS, za okres niezdolności do uczestniczenia w zajęciach wskutek choroby potwierdzonej przez lekarza, nie dłuższy niż 14 dni, świadczenie integracyjne ulega zmniejszeniu o 1/40 za każdy dzień niezdolności. Za każdy kolejny dzień niezdolności do uczestniczenia w zajęciach w CIS świadczenie nie przysługuje. Biorąc pod uwagę, że uczestnikami CIS, mogą być zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawy, m.in. osoby niepełnosprawne, chore psychicznie, uzależnione od alkoholu lub narkotyków, w wieku ponad 50 lat, które w większym stopniu narażone są na choroby i dolegliwości uniemożliwiające podjęcie zajęć w CIS, proponuje się zmianę limitu dni nieobecności z powodu choroby z 14 do 21 dni.

14) Podniesienie maksymalnej wysokości motywacyjnej premii integracyjnej (**art. 1 pkt 14 projektu ustawy**).

Podniesienie wysokości premii integracyjnej jest rozwiązaniem służącym wzmocnieniu narzędzi motywacyjnych pozostających do dyspozycji kierownika CIS. Dzięki temu możliwe będzie wzmocnienie pozytywnych postaw sprzyjających osiągnięciu dobrych rezultatów reintegracyjnych. Do tej pory wysokość premii integracyjnej wynosiła do 50% kwoty świadczenia integracyjnego. Po modyfikacji maksymalnie wynosić ona będzie 100% kwoty tego świadczenia. Określenie konkretnej wysokości premii zależeć będzie od decyzji kierownika CIS, a zatem podniesienie jej limitu pozwoli bardziej elastycznie motywować uczestników osiągających postępy w procesie reintegracji. Jednocześnie przyznanie i wysokość premii zależeć będą również od dostępności środków finansowych, ponieważ świadczenie to może być sfinansowane ze środków własnych CIS, w tym pochodzących z prowadzonej przez CIS działalności, o której mowa w art. 9 ustawy.

15) Zmiany zasad współfinansowania kosztów wynagrodzenia pracownika zatrudnionego w ramach zatrudnienia wspieranego (**art. 1 pkt 15 lit. b projektu ustawy**).

Zatrudnienie wspierane jest instrumentem skłaniającym pracodawców do zatrudniania uczestników podmiotów zatrudnienia socjalnego lub ich absolwentów. Dzięki finansowemu wsparciu ze środków Funduszu Pracy pracodawcy mogą pokryć część kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenie społeczne w przypadku zatrudnienia takich osób. Wprowadzone w projekcie ustawy rozwiązanie zakłada uelastycznienie i uproszczenie tego mechanizmu, co w rezultacie powinno przełożyć się na większe zainteresowanie pracodawców możliwością jego wykorzystania. Istotną zmianą jest skrócenie z 12 do 6 miesięcy okresu, w którym pracodawca zobowiązany będzie do zatrudniania uczestnika lub absolwenta CIS lub KIS. W konsekwencji, skrócony zostanie także okres, w którym przekazywane będą takiemu pracodawcy środki finansowe. Jednocześnie ich wartość pozostanie niezmienną przez cały czas wsparcia i wyniesie 100% zasiłku dla bezrobotnych wraz ze składką na ubezpieczenie społeczne. Do tej pory wartość tego świadczenia po pierwszych 3 miesiącach była obniżana do 80%, a w ostatnich 6 miesiącach do 60%. Biorąc pod uwagę obecną wysokość zasiłku dla bezrobotnych oraz minimalnego wynagrodzenia za pracę, w zaproponowanym rozwiązaniu wysokość wsparcia będzie wynosić, przez cały okres jego udzielania, ok. 43% minimalnego

wynagrodzenia za pracę. Pozostając przy dotychczasowych zapisach dofinansowanie byłoby wypłacane dłużej (12 miesięcy), jednak jego wartość przez ostatnie 6 miesięcy wynosiłaby jedynie ok. 26% płacy minimalnej. Utrzymanie mechanizmu, w którym wartość wsparcia będzie spadać, w praktyce oznaczałoby, że walor motywacyjny tego instrumentu byłby w znacznym stopniu osłabiony. W art. 1 pkt 15 lit. a projektu ustawy wprowadzono także zmianę o charakterze porządkującym wskazującą, że do zatrudnienia wspieranego mogą zostać skierowani zarówno absolwenci CIS i KIS, jak również uczestnicy, o ile okres ich uczestnictwa jest dłuższy niż 6 miesięcy.

16) Zmiany w zakresie sprawozdawczości KIS (**art. 1 pkt 16 projektu ustawy**).

Do ustawy wprowadzono możliwość określenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w drodze rozporządzenia, wzoru sprawozdania dla KIS. Do tej pory sprawozdawczość tych podmiotów nie odzwierciedlała w wystarczającym stopniu specyfiki ich działań. Jednocześnie utrudnione było także pozyskiwanie informacji zbiorczych. Zakres sprawozdania dla KIS jest zbliżony do informacji dotyczących funkcjonowania CIS, co ułatwi bardziej kompleksową ocenę funkcjonowania podmiotów zatrudnienia socjalnego. Zmiany w zakresie sprawozdawczości KIS wynikają z konieczności podniesienia jakości i porównywalności gromadzonych informacji. Pozwolą one w przyszłości bardziej adekwatnie ocenić potencjał tych podmiotów zatrudnienia socjalnego oraz efekty ich działań. Dane sprawozdania składane przez podmioty zatrudnienia socjalnego, są podstawowym źródłem informacji wykorzystywanych przez GUS do przygotowywania opracowań dotyczących podmiotów reintegracyjnych. W wyniku wprowadzonych modyfikacji wyższej jakości dane służyć będą nie tylko ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego do monitorowania i programowania polityki w zakresie zatrudnienia socjalnego, ale również, za pośrednictwem statystyki publicznej, wszystkim zainteresowanym odbiorcom.

17) Program resortowy dla podmiotów zatrudnienia socjalnego (**art. 1 pkt 18 projektu ustawy**).

Biorąc pod uwagę zmieniającą się sytuację podmiotów zatrudnienia socjalnego, a także ich rolę w aktywizowaniu i reintegrowaniu osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w projekcie ustawy zaproponowano rozwiązania pozwalające ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego na tworzenie i wdrażanie resortowych programów na rzecz zatrudnienia socjalnego. Programy takie mogą być istotnym uzupełnieniem dotychczasowych źródeł finansowania CIS i KIS. Jednocześnie pozwalają one na testowanie i wdrażanie nowych rozwiązań, a także promowanie dobrych praktyk. Nowy przepis ma charakter fakultatywny i stwarza on możliwość wsparcia CIS i KIS w ramach programów na rzecz zatrudnienia socjalnego, inicjowanych przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. Ponadto w ust. 2 wskazano, że przekazywanie dotacji w ramach programu odbywać się będzie z odpowiednim zastosowaniem przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Rozwiązanie to pozwoli na wykorzystanie znanych i ugruntowanych mechanizmów współpracy z organizacjami pozarządowymi do wspierania podmiotów zatrudnienia socjalnego.

Ponadto projekt ustawy o zmianie ustawy o zatrudnieniu socjalnym oraz niektórych innych ustaw zawiera następujące zmiany o charakterze doprecyzującym:

- 1) Zmiana właściwości miejscowej wojewody, do którego należy złożyć wniosek o przyznanie statusu CIS. Projekt przewiduje, że właściwym do rozpatrzenia tego wniosku będzie wojewoda właściwy ze względu na miejsce funkcjonowania CIS (obecnie siedziby CIS). Zdaniem ustawodawcy, dla oceny adekwatności utworzenia CIS kluczowe znaczenie ma uwzględnienie uwarunkowań społecznych, a także sytuacji na rynku pracy w miejscu, w którym faktycznie powstanie CIS (**art. 1 pkt 3 lit. a projektu ustawy**).
- 2) Projekt ustawy zakłada, że w przypadku CIS prowadzonych przez organizację pozarządową, która ulegnie likwidacji, zadania w zakresie prowadzenia CIS może przejąć gmina właściwa ze względu na miejsce funkcjonowania CIS (obecnie siedziby CIS). Z perspektywy jednostki samorządu terytorialnego siedziba podmiotu tworzącego CIS ma mniejsze znaczenie, niż to w jakim miejscu podmiot taki faktycznie funkcjonuje. Z tego względu, zmiana ta pozwoli samorządom zdecydować o kontynuowaniu działalności CIS funkcjonującego na terytorium danej gminy, bez względu na to gdzie mieściła się siedziba podmiotu tworzącego (**art. 1 pkt 6 lit. b projektu ustawy**).
- 3) Doprecyzowano zakres informacji o podmiocie tworzącym CIS. Poza jego nazwą we wniosku konieczne będzie również określenie jego adresu siedziby. W praktyce rozwiązanie takie może ułatwić identyfikację i kontakt z podmiotem, który prowadzi CIS, co jest szczególnie ważne w sytuacji, w której miejsce funkcjonowania CIS różni się od siedziby podmiotu prowadzącego. Poza informacją o miejscu funkcjonowania CIS, we wniosku o przyznanie statusu CIS powinny znaleźć się także informacje o miejscu realizacji usług reintegracyjnych, jeżeli podmiot tworzący przewiduje, że będzie je świadczyć także poza miejscem funkcjonowania CIS (**art. 1 pkt 3 lit. b projektu ustawy**).
- 4) W projekcie ustawy uporządkowano pojęcie kadry CIS, do której zaliczają się zarówno osoby dotychczas wskazane jako pracownicy CIS, jak również osoby prowadzące reintegrację społeczną i zawodową oraz jego kierownik (**art. 1 pkt 11 projektu ustawy**).
- 5) Projekt doprecyzowuje, że zarówno absolwenci CIS, jak również KIS mogą zostać skierowani do pracy u pracodawcy lub CIS w ramach zatrudnienia wspieranego (**art. 1 pkt 15 lit. a projektu ustawy**).
- 6) Wydłużono okres objęty obowiązkową informacją o funkcjonowaniu CIS i KIS przedstawianą przez Radę Ministrów obu izbom parlamentu. Zmiana ta wynika w szczególności z faktu, że podstawowe informacje o funkcjonowaniu podmiotów zatrudnienia socjalnego opracowywane są, oraz prezentowane co roku przez Główny Urząd Statystyczny w informacji sygnałnej pn. *Centra integracji społecznej, kluby integracji społecznej, zakłady aktywności zawodowej, warsztaty terapii zajęciowej*. Za wydłużeniem okresu objętego sprawozdawczością przemawia również względnie stabilna sytuacja sektora zatrudnienia socjalnego (**art. 1 pkt 17 projektu ustawy**).
- 7) W projekcie ustawy dokonano zmiany w zakresie liczebności Rady Zatrudnienia Socjalnego, określając, że składa się ona z co najmniej 15 osób. Zmiana ta umożliwi ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego poszerzenie składu Rady Zatrudnienia Socjalnego oraz umożliwi zasiadanie w tej Radzie większej niż dotychczas liczbie przedstawicieli podmiotów zatrudnienia socjalnego. Rada Zatrudnienia Socjalnego

jest ważnym organem opiniodawczo-doradczym ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. Jej członkowie powoływani są przez tego ministra i uczestniczą w pracach Rady Zatrudnienia Socjalnego nie pobierając wynagrodzenia. Do właściwej koordynacji polityki w obszarze zatrudnienia socjalnego niezbędny jest udział przedstawicieli różnych środowisk, zwłaszcza wywodzących się z podmiotów zatrudnienia socjalnego. W projekcie ustawy doprecyzowano również obowiązek pracodawców zatrudniających członków Rady Zatrudnienia Socjalnego, do zwolnienia pracownika z obowiązku świadczenia pracy, z zachowaniem prawa do wynagrodzenia, w dniu, w którym uczestniczy on w posiedzeniu Rady Zatrudnienia Socjalnego. Dzięki tej modyfikacji osoby pełniące społecznie funkcję członka Rady Zatrudnienia Socjalnego nie będą ponosić kosztów (w postaci obniżenia wynagrodzenia) za udział w jej posiedzeniach (**art. 1 pkt 19 projektu ustawy**).

Zmiana w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119)

W projekcie przewidziano również zmianę ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, polegającą na umożliwieniu finansowania działalności CIS i KIS z dochodów z opłat określonych w art. 18 i 18¹ tej ustawy. Takie rozwiązanie pozwoli uzupełnić źródła finansowania jednostek reintegracyjnych. Należy mieć na uwadze, że reintegracja w podmiotach zatrudnienia socjalnego wspiera nie tylko proces reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od alkoholu, ale również ma wymiar profilaktyczny. Wykluczenie społeczne spowodowane innymi czynnikami (bezrobociem, bezdomnością) może również sprzyjać popadaniu w alkoholizm, z tego względu wspieranie w CIS i KIS osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej jest ważnym elementem ograniczającym ryzyko powstania uzależnień.

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Z uwagi na to, że niektóre rozwiązania generują koszty finansowane z Funduszu Pracy i konieczne jest ich uwzględnienie w planie finansowym Funduszu Pracy na rok 2022, proponuje się, aby przepisy art. 1 pkt 14 lit. a, c i d weszły w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie wymaga uzyskania opinii właściwych organów i instytucji Unii Europejskiej, w tym Europejskiego Banku Centralnego, na podstawie § 27 ust. 4 uchwały Rady Ministrów nr 190 z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu zgodnie z § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), gdyż nie zawiera przepisów technicznych.

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Rozwiązania zaproponowane w projekcie ustawy nie stwarzają zagrożeń korupcyjnych.

<p>Nazwa projektu: o zmianie ustawy o zatrudnieniu socjalnym oraz o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Stanisław Szwed – Sekretarz Stanu</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Aneta Stachowicz – Główny Specjalista ds. Legislacji (tel. 022 661 16 84, e-mail: aneta.stachowicz@mriips.gov.pl)</p>	<p>Data sporządzenia 13 lipca 2021 r.</p> <p>Źródło: Inne – inicjatywa własna</p> <p>Nr w wykazie prac UD 212</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176), zwana dalej „ustawą”, przeciwdziała marginalizacji grup społecznych oraz skutkom wykluczenia społecznego poprzez reintegrację zawodową i społeczną realizowaną przez centra integracji społecznej lub kluby integracji społecznej (dalej CIS i KIS) oraz w postaci instytucji zatrudnienia wspieranego. Zmieniająca się sytuacja na rynku pracy na przestrzeni ostatnich lat, w szczególności spadek bezrobocia oraz pozostawanie bez zatrudnienia osób najbardziej oddalonych od rynku pracy, często borykających się ze sprzężonymi problemami życiowymi, powoduje konieczność zmiany ustawy. Intencją ustawodawcy jest motywowanie osób wykluczonych społecznie do podjęcia reintegracji zawodowej i społecznej w celu wykształcenia odpowiednich postaw życiowych, pełnienia ról społecznych zarówno w miejscu pracy czy zamieszkania oraz odbudowania zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy.

Opierając się na dostępnych danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) na przestrzeni ostatnich 8 lat (2012–2019) systematycznie rosła liczba podmiotów zatrudnienia socjalnego. Jednocześnie należy pamiętać, że wspieranie procesu reintegracji społecznej i zawodowej w formule zatrudnienia socjalnego nie jest zadaniem obowiązkowym samorządu. Ustawa reguluje możliwość sięgnięcia po tę formę kształtowania lokalnej sytuacji społecznej pozostawiając decyzje w tym zakresie po stronie podmiotów, które mogą tworzyć CIS lub KIS, tj. jednostek samorządu terytorialnego lub organizacji pozarządowych i podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2020 r. poz. 1057, oraz z 2021 r. poz. 1038 i 1243.). Mechanizm ten zapewnia, że utworzenie CIS lub KIS powiązane jest z lokalną sytuacją społeczną, a także z uwarunkowaniami lokalnego rynku pracy. Biorąc pod uwagę fakultatywny charakter instrumentów przewidzianych w ustawie, należy przyjąć, że systematyczny wzrost zainteresowania jest odpowiedzią na wciąż niezaspokojone potrzeby dotyczące reintegracji w takiej formule. Jednocześnie takie systemowe ułożenie podmiotów zatrudnienia socjalnego zbliżone jest do rozwiązania jednostek reintegracyjnych działających na rzecz osób niepełnosprawnych, tj. warsztatów terapii zajęciowej. Zaproponowane w projekcie ustawy o zmianie ustawy o zatrudnieniu socjalnym oraz o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zwanym dalej: „projektem ustawy”, zmiany warunków funkcjonowania podmiotów zatrudnienia socjalnego nie modyfikują w sposób zasadniczy założeń funkcjonowania tych podmiotów. Wypracowane wspólnie z Radą Zatrudnienia Socjalnego – ciałem opiniodawczo-doradczym w sprawach zatrudnienia socjalnego, działającym przy ministrze właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego – rozwiązania ułatwiają m.in.: funkcjonowanie podmiotów zatrudnienia socjalnego, organizację procesu reintegracji, a także rozszerzają niektóre uprawnienia uczestników CIS. Jednocześnie w projekcie ustawy znalazły się też rozwiązania pozwalające ujednoczyć system monitorowania działalności podmiotów zatrudnienia socjalnego, dzięki czemu obraz tego sektora będzie pełniejszy.

Zmiany w sektorze zatrudnienia socjalnego wynikają z różnych czynników, jednakże kluczową rolę odgrywa sytuacja na rynku pracy. Chociaż od 2013 r. stopa bezrobocia rejestrowanego systematycznie spada, z 13,4% w grudniu 2013 r. do 5,2% w grudniu 2019 r., w analogicznym okresie rosła liczba zarówno podmiotów zatrudnienia socjalnego jak i osób korzystających z ich wsparcia. W 2019 r. podmioty zatrudnienia socjalnego działały w 230 z 380 powiatów. W ponad 60% powiatów, w których funkcjonowały KIS lub CIS stopa bezrobocia rejestrowanego była wyższa od wartości tego wskaźnika dla danego województwa. Podmioty zatrudnienia socjalnego odgrywają również istotną rolę w powiatach, w których stopa bezrobocia rejestrowanego nie przekracza średniej krajowej dla tego wskaźnika. Ilustracją tego zjawiska jest wyraźna zmiana profilu uczestników obserwowana w analizowanym okresie. W 2012 r. prawie 70% uczestników CIS stanowiły osoby długotrwale bezrobotne, w 2019 r. ich odsetek stanowił około 42%. W tym okresie zwiększał się systematycznie udział osób niepełnosprawnych, oraz uzależnionych od alkoholu i narkotyków. Jednocześnie dostępne statystyki pozwalają uchwycić jedynie jedną przesłankę zagrażającą wykluczeniem społecznym osób korzystających ze wsparcia CIS lub KIS. Badania jakościowe, a także informacje przekazywane przez członków Rady Zatrudnienia Socjalnego potwierdzają, że wśród osób długotrwale bezrobotnych, również często występują inne problemy społeczne. Zmiany w tym zakresie wymagają działań ułatwiających prowadzenie reintegracji zarówno adresowanych do

uczestników jak i do podmiotów prowadzących. Konieczne jest także dalsze rozwijanie systemu monitorowania sektora zatrudnienia socjalnego.

Odsetek osób, które kończyły zajęcia w CIS (według Informacji o funkcjonowaniu centrów i klubów integracji społecznej) za okres 2018–2019 wynosił średnio 52%; podobnie, jak odsetek osób uznawanych za absolwentów KIS (30,2%). Ma to związek ze złożonymi problemami uczestników, wynikającymi z długiego czasu pozostawiania poza rynkiem pracy, uzależnieniami czy kwestiami rodzinnymi, co przyczynia się do znacznej rotacji uczestników. Skuteczność działań realizowanych w CIS i KIS w kontekście poprawy sytuacji beneficjentów nie ma charakteru mierzalnego w sposób ściśle wyznaczony w statystykach, obserwowalna jest natomiast w wymiarze indywidualnym. Jak wskazano, działania reintegracyjne kierowane są do grup szczególnie wymagających, wobec których wcześniej prowadzone działania często nie odniosły zamierzonego skutku, a droga do pełnego uczestnictwa zarówno w życiu społecznym, jak i zawodowym jest długa. Niemniej w wyniku działań prowadzonych w CIS i KIS udaje się doprowadzić do usamodzielnienia ekonomicznego przez znalezienie zatrudnienia, rozpoczęcie działalności gospodarczej, działalności w formie spółdzielni socjalnej, lub udziału w pracach interwencyjnych, czy robotach publicznych.

W 2018 r. 2,4 tys. uczestników (20,2% ogółu osób uczestniczących w zajęciach), a w 2019 r. 2,1 tys. uczestników (18,8% ogółu osób uczestniczących w zajęciach) CIS po zakończeniu kursów osiągnęło pewien stopień niezależności ekonomicznej i wróciło na rynek pracy lub otrzymało status osoby biernej zawodowo, korzystającej z ubezpieczeń społecznych. W 2019 r. 71% tej grupy stanowiły osoby, które znalazły zatrudnienie u pracodawców bez jakiegokolwiek formy zatrudnienia wspieranego. 13% uczestników zostało skierowanych do odbycia stażu zawodowego. 5% zostało objętych zatrudnieniem wspieranym. W pojedynczych przypadkach uczestnicy zajęć w CIS usamodzielnili się dzięki rozpoczęciu działalności gospodarczej lub założeniu spółdzielni socjalnej. 7% uczestników po ukończeniu zajęć nabyło prawo do emerytury lub renty. Wskazuje się, że uczestnicy KIS są grupą niezwykle trudną w reintegracji, jako że sami cierpią na różnorodne deficyty wynikające z ograniczeń spowodowanych złym stanem zdrowia (w tym niepełnosprawnością), doświadczeń i złożonej sytuacji życiowej. Liczba osób, które odzyskały pewien stopień samodzielności po ukończeniu KIS szacowana była w 2019 r. na 3,6 tys. Wśród nich największą grupę stanowią osoby, które zostały skierowane do prac społecznie użytecznych (42%) oraz osoby, które podjęły zatrudnienie u pracodawcy (41%).

Obecnie potencjalni uczestnicy CIS i KIS napotykać różnorodne bariery uczestnictwa w CIS i KIS, np. bariery formalne w postaci katalogu warunków uprawniających do uczestnictwa. O dostępie do instrumentów przewidzianych w ustawie decyduje obecnie m.in. przesłanka ubóstwa, a nie rzeczywista sytuacja ograniczająca uczestnictwo w życiu społecznym, zawodowym i rodzinnym. Inny przykład to bariery finansowe. Uczestnicy często borykają się z trudną sytuacją bytową i sygnalizują problem zbyt niskiej wysokości świadczenia integracyjnego oraz jego obniżoną wysokość w okresie próbnym. Dodatkowo uczestnik CIS pobierając świadczenie integracyjne może utracić prawo do korzystania z finansowych świadczeń z pomocy społecznej. Istotne są bariery o charakterze motywacyjnym. Konieczna jest zachęta do podjęcia uczestnictwa i rekompensata związana z kosztami wynikającymi z udziału w zajęciach od momentu ich rozpoczęcia. Występują również bariery organizacyjne. Z uwagi na to, że do CIS trafiają osoby, które wymagają zastosowania bardziej wymagających i jednocześnie czasochłonnych działań z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej, częstym problemem jest brak możliwości wydłużenia uczestnictwa ponad 18 miesięcy. W okresie uczestnictwa w zajęciach w CIS, za okres niezdolności do uczestniczenia w zajęciach wskutek choroby potwierdzonej przez lekarza, nie dłuższy niż 14 dni, świadczenie integracyjne ulega zmniejszeniu o 1/40 za każdy dzień niezdolności. Za każdy kolejny dzień niezdolności do uczestniczenia w zajęciach w CIS świadczenie nie przysługuje. Biorąc pod uwagę, że uczestnikami CIS, mogą być osoby w większym stopniu narażone na choroby i dolegliwości uniemożliwiające podjęcie zajęć w CIS, ten limit stanowi istotną barierę dla uczestników. Obecne przepisy nie pozwalają również na elastyczność godzin pobytu oraz umożliwiają skorzystanie tylko z 6 dni wolnych od zajęć, za które przysługuje świadczenie integracyjne w pełnej wysokości. Taki stan rzeczy może prowadzić do sytuacji, w których uczestnik CIS, nie mogąc z przyczyn od siebie niezależnych (np. ze względu na konieczność opieki nad dzieckiem, lub niesamodzielnym członkiem rodziny) uczestniczyć w zajęciach, nie zakończy realizacji indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W związku z funkcjonowaniem ustawy w obrocie prawnym od ponad 15 lat, koniecznością stała się nowelizacja jej przepisów w celu dostosowania rozwiązań w niej przyjętych do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych, w szczególności uwzględniających sytuację na rynku pracy. Przede wszystkim przyjęte w projekcie ustawy rozwiązania skupiają się na uczestniku zajęć w CIS – osobie wykluczonej społecznie, która nie jest w stanie zaspokoić swoich potrzeb własnym staraniem. Proponowane rozwiązania mają w szczególności zachęcić osobę wykluczoną społecznie do podjęcia aktywnych działań, poprzez uczestnictwo w zajęciach organizowanych przez CIS w celu zdobycia kompetencji i kwalifikacji umożliwiających podjęcie zatrudnienia na otwartym rynku pracy. Projekt ustawy wprowadza także zmianę dającą szansę podjęcia aktywności przez osobę niepełnosprawną posiadającą prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, dzięki umożliwieniu jej uczestniczenia w zajęciach prowadzonych przez KIS.

Po pierwsze, projekt ustawy zakłada rezygnację z obowiązku spełnienia przesłanki ubóstwa decydującej o dostępie do instrumentów przewidzianych w ustawie. Zmiana ta wynika z faktu, że podstawową kwestią decydującą o możliwości skorzystania ze wsparcia przewidzianego w ustawie jest wykluczenie społeczne (sytuacja uniemożliwiająca lub ograniczająca uczestnictwo w życiu społecznym, zawodowym i rodzinnym). Ubóstwo zaś, mogące być zarówno

przyczyną jak i skutkiem wykluczenia społecznego nie powinno mieć decydującego wpływu na dostęp do określonego w ustawie wsparcia, którego celem jest włączenie społeczne i zawodowe. Dodatkowo, w przypadku osób wymienionych w art. 1 ust 2 pkt 1–4 i pkt 6–8 ustawy, decyzję o skierowaniu do CIS podejmuje ośrodek pomocy społecznej, który niekiedy decyzję o skierowaniu do CIS opierał na kryterium dochodowym uprawniającym do uzyskania świadczeń z pomocy społecznej. W rezultacie w wyniku zmiany ustawy osoby, których sytuacja życiowa faktycznie powoduje wykluczenie społeczne i zawodowe, a dochód nieznacznie przekracza kryteria dochodowe (np. ze względu na to, że prowadzą wspólne gospodarstwo domowe z rodzicami) będą mogły zostać skierowane do CIS.

Po drugie, w projekcie ustawy przewidziane zostało podwyższenie wysokości świadczenia integracyjnego przysługującego uczestnikowi zajęć w CIS. Projekt ustawy zakłada, iż z tytułu uczestnictwa w zajęciach w CIS uczestnikowi przysługuje świadczenie integracyjne w wysokości 120% zasiłku dla bezrobotnych (dotychczas 100% zasiłku). Uczestnikami zajęć w CIS są osoby, które wymagają szczególnej pomocy, stąd też zakres usług świadczonych przez CIS zawiera elementy szeroko pojmowanej edukacji, umożliwiającej powrót do pełnienia ról społecznych oraz przywracania wśród uczestników zdolności świadczenia pracy na otwartym rynku pracy. Faktycznie uczestnicy zajęć w CIS wykonują określone zadania w ramach programu reintegracji zawodowej i są zobowiązani do regularnego uczestnictwa w zajęciach. Jednocześnie warto podkreślić, że część uczestników może ponosić dodatkowe koszty np. koszt dojazdów do CIS czy do miejsc, gdzie realizują program reintegracji zawodowej. Warto zwrócić uwagę, że świadczenie integracyjne, które otrzymuje uczestnik CIS wlicza się do kryterium dochodowego, a co za tym idzie uczestnik CIS pobierając świadczenie integracyjne może utracić prawo do korzystania z finansowych świadczeń z pomocy społecznej. Podniesienie wysokości świadczenia pozwoli zrekompensować ewentualne obniżenie przychodów wynikające z przekroczenia progów dochodowych uprawniających do korzystania z zasiłków w ramach pomocy społecznej, a także będzie dodatkowym walorem motywującym do podjęcia reintegracji. Taki kierunek zmian wynika m.in. z raportu podsumowującego wyniki pogłębionych wywiadów z przedstawicielami Regionalnych Ośrodków Polityki Społecznej, jednostek samorządu terytorialnego, podmiotów zatrudnienia socjalnego a także organizacji pozarządowych, przeprowadzonych przez Instytut Pracy i Praw Socjalnych. Ponadto, podniesienie wysokości świadczenia integracyjnego do 120% zasiłku dla bezrobotnych, będącego dla osób wykluczonych społecznie często jedynym źródłem utrzymania w trakcie realizowania reintegracji zawodowej i społecznej w ramach CIS, ma również istotne znaczenie ze względu na ich sytuację bytową. Problem zbyt niskiej wysokości świadczenia integracyjnego był wielokrotnie sygnalizowany przez uczestników, jak i członków Rady Zatrudnienia Socjalnego.

Ponadto w projekcie ustawy zaproponowano również rezygnację z obniżonej wysokości świadczenia integracyjnego w okresie próbnym. Rozwiązanie to będzie dodatkową motywacją do większego zaangażowania uczestnika w działania podejmowane przez CIS. Przyjmowane do CIS osoby doświadczają różnorodnych barier, w tym o charakterze motywacyjnym. Pełna wysokość świadczenia integracyjnego od 1. miesiąca będzie stanowiła istotną zachętę do podjęcia uczestnictwa. Zmiana ta wynika także z faktu, że uczestnik ponosi koszty związane z udziałem w zajęciach od momentu ich rozpoczęcia.

Kolejna zmiana dotyczy uelastycznienia czasu pobytu w CIS. Obecne przepisy przewidują, że czas dziennego uczestnictwa w CIS wynosi przynajmniej 6 godzin dziennie. Projekt ustawy umożliwi większą swobodę ograniczając się do wskazania tygodniowego czasu pobytu w CIS do min. 30 godzin.

Projekt ustawy przewiduje również możliwość przedłużenia okresu uczestnictwa w CIS. Z uwagi na to, że do CIS trafiają osoby, które wymagają zastosowania bardziej wymagających i jednocześnie czasochłonnych działań z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej, projekt ustawy zakłada, że czas uczestnictwa w zajęciach CIS będzie mógł zostać przedłużony na dodatkowy okres, nieprzekraczający 12 miesięcy (obecnie 6 miesięcy) czyli maksymalny okres uczestnictwa wyniósłby 24 miesięcy (obecnie 18 miesięcy)

Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami, w okresie uczestnictwa w CIS na wniosek uczestnika, kierownik CIS może przyznać do 6 dni wolnych od zajęć w CIS, za które przysługuje świadczenie integracyjne w pełnej wysokości. Liczba wolnych dni nie jest uzależniona od długości okresu uczestnictwa. Z doświadczenia wynika, że w przypadku wielomiesięcznego programu wskazana dotychczas w ustawie ilość dni wolnych jest niewystarczająca. Taki stan rzeczy może prowadzić do sytuacji, w których uczestnik CIS, nie mogąc z przyczyn od siebie niezależnych (np. ze względu na konieczność opieki nad dzieckiem, lub niesamodzielnym członkiem rodziny) uczestniczyć w zajęciach, nie zakończy realizacji indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego. Dlatego projekt ustawy przewiduje zwiększenie dni wolnych do zajęć do 6 dni dodatkowych w przypadku przedłużenia uczestnictwa.

Dodatkowo, zgodnie z obecnym brzmieniem art. 15 ust. 7a ustawy, w okresie uczestnictwa w zajęciach w CIS, za okres niezdolności do uczestniczenia w zajęciach wskutek choroby potwierdzonej przez lekarza, nie dłuższy niż 14 dni, świadczenie integracyjne ulega zmniejszeniu o 1/40 za każdy dzień niezdolności. Za każdy kolejny dzień niezdolności do uczestniczenia w zajęciach w CIS świadczenie nie przysługuje. Biorąc pod uwagę, że uczestnikami CIS, mogą być zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawy, m.in. osoby niepełnosprawne, chore psychicznie, uzależnione od alkoholu lub narkotyków, w wieku ponad 50 lat, które w większym stopniu narażone są na choroby i dolegliwości uniemożliwiające podjęcie zajęć w CIS, proponuje się zmianę limitu dni nieobecności z powodu choroby z 14 do 21 dni.

Odnośnie do instytucji zatrudnienia wspieranego projektodawca proponuje zmianę okresu, na który pracodawca zobowiązuje się zatrudnić uczestnika lub absolwenta CIS lub KIS z 12 miesięcy do 6 miesięcy w zamian za refundację części wynagrodzenia do wysokości 100% zasiłku dla bezrobotnych wraz ze składką na ubezpieczenie społeczne. Obecne rozwiązanie zobowiązujące pracodawcę do zatrudnienia przez okres 12 miesięcy nie przynosiło zamierzonych

rezultatów.

Ponadto, projekt ustawy zawiera propozycję zmian usprawniających funkcjonowanie CIS i KIS. W pierwszej kolejności projekt porządkuje kwestie związane z kadrami CIS. W art. 11 ust. 1 ustawy określony został katalog pracowników CIS. Z tej grupy wyłączone zostały osoby prowadzące reintegrację społeczną i zawodową oraz kierownik CIS. W projekcie ustawy wprowadzono pojęcie kadry CIS, do której zaliczają się zarówno osoby dotychczas wskazane jako pracownicy CIS, jak również osoby prowadzące reintegrację społeczną i zawodową oraz kierownik CIS. Modyfikacja ta pozwoli zaliczyć w skład kadry CIS także osoby, które świadczą swoje usługi na podstawie umów cywilnoprawnych.

Projekt ustawy przewiduje również możliwość otrzymania od marszałka województwa dotacji na zakup wyposażenia. Dotychczasowe przepisy uprawniały marszałka do przyznania dotacji jedynie na pierwsze wyposażenie CIS. W przypadku rozbudowy infrastruktury bądź otwarcia nowego warsztatu otrzymanie dotacji z tego źródła było niemożliwe.

Projekt ustawy proponuje również zmiany w zakresie sprawozdawczości. Do ustawy wprowadzono możliwość określenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w drodze rozporządzenia, wzoru sprawozdania dla KIS. Do tej pory sprawozdawczość tych podmiotów odbywała się w oparciu o formularze nieodpowiadające działaniom KIS, a jednocześnie utrudniające pozyskiwanie informacji zbiorczych. Zakres sprawozdania dla KIS będzie zbliżony do informacji dotyczących funkcjonowania CIS, co ułatwi bardziej kompleksową ocenę funkcjonowania podmiotów zatrudnienia socjalnego.

Dodatkowo proponowane zmiany przewidują również uprawnienia nadzorcze dla wojewody nad działalnością CIS w zakresie spełniania warunków określonych w art. 3 ust. 1 i 1a oraz art. 5 ust. 4 projektu ustawy. Wojewoda będzie miał prawo żądać dokumentów i informacji od instytucji tworzącej CIS.

Biorąc pod uwagę zmieniającą się sytuację podmiotów zatrudnienia socjalnego, a także ich rolę w aktywizowaniu i reintegrowaniu osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w projekcie ustawy zaproponowano rozwiązania pozwalające ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego na tworzenie i wdrażanie resortowych programów na rzecz rozwoju zatrudnienia socjalnego. Programy takie mogą być istotnym uzupełnieniem dotychczasowych źródeł finansowania CIS i KIS. Jednocześnie pozwalają one na testowanie i wdrażanie nowych rozwiązań, a także promowanie dobrych praktyk.

Niniejsza nowelizacja przewiduje również zmiany w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119). Zmiana ta polega na umożliwieniu finansowania działalności CIS i KIS z dochodów z opłat za wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (art. 18 i 18¹ tej ustawy). Takie rozwiązanie pozwoli uzupełnić źródła finansowania jednostek reintegracyjnych. Należy mieć na uwadze, że reintegracja w CIS i KIS wspiera nie tylko proces reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od alkoholu, ale również ma wymiar profilaktyczny. Wykluczenie społeczne spowodowane innymi czynnikami (bezrobociem, bezdomnością) może również sprzyjać popadaniu w alkoholizm, z tego względu wspieranie w CIS i KIS osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej jest ważnym elementem ograniczającym ryzyko powstania uzależnień. Wprowadzane rozwiązania/instrumenty pozwolą na uatrakcyjnienie formuły zatrudnienia socjalnego dla potencjalnych uczestników w stosunku do możliwości pobierania np. zasiłku dla bezrobotnych. W konsekwencji może to skutkować wzrostem efektywności zatrudnieniowej uczestników i absolwentów CIS i KIS.

Skuteczność działań realizowanych w CIS-ach i KIS-ach w kontekście poprawy sytuacji beneficjentów można zaobserwować w wymiarze indywidualnym i nie ma ona charakteru mierzalnego w sposób ściśle wyznaczony w statystykach. Należy pamiętać, że działania reintegracyjne kierowane są do grup szczególnie wymagających, wobec których wcześniej prowadzone działania często nie odniosły zamierzonego skutku, a droga do pełnego uczestnictwa zarówno w życiu społecznym, jak i zawodowym jest długa. Niemniej jednak w wyniku działań prowadzonych w CIS-ach i KIS-ach udaje się doprowadzić do usamodzielnienia ekonomicznego przez znalezienie zatrudnienia, rozpoczęcie działalności gospodarczej, działalności w formie spółdzielni socjalnej, lub udziału w pracach interwencyjnych, czy robotach publicznych.

Biorąc pod uwagę relację osób, które usamodzielnily się ekonomicznie do uczestników CIS, którzy w danym roku zakończyli udział w zajęciach, odsetek ten w 2018 r. – wg danych GUS – ukształtował się na poziomie 42%.

Liczba osób, które odzyskały pewien stopień samodzielności po ukończeniu KIS szacowana była w 2019 r. na 3,6 tys. (40% uczestników).

Podsumowując, zmiany zaproponowane w projekcie ustawy) mają na celu:

- a) poprawę sytuacji uczestnika CIS, w szczególności poprzez: podniesienie wysokości świadczenia, uelastycznienie czasu uczestnictwa w CIS, wydłużenie okresu uczestnictwa, przyznanie dodatkowych dni wolnych od zajęć, podniesienie górnego limitu premii motywacyjnej,
- b) ułatwienie i poprawę jakości funkcjonowania CIS, w szczególności poprzez: rezygnację z przesłanki ubóstwa przy kierowaniu do uczestnictwa w CIS, umożliwienie uczestnictwa w KIS osobom pobierającym rentę z tytułu niezdolności do pracy, umożliwienie zakładania CIS i KIS przez spółdzielnie socjalne osób fizycznych, umożliwienie realizacji usług z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej, w ramach funkcjonującego CIS, w innej gminie, przyznanie kierownikowi CIS prawa do kwalifikacji uczestnika do dalszego uczestnictwa w zajęciach CIS,
- c) ułatwienie zatrudnienia absolwentów CIS przez pracodawców, w szczególności w ramach instytucji zatrudnienia wspieranego,
- d) wprowadzenie nowych możliwości ingerencji i udzielania wsparcia przez ministra właściwego do spraw

zabezpieczenia społecznego, w szczególności w ramach resortowych programów na rzecz rozwoju podmiotów zatrudnienia socjalnego.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy. Projekt stanowi nowelizację rozwiązań istniejących w polskim porządku prawnym. W związku z funkcjonowaniem ustawy w obrocie prawnym od ponad 15 lat koniecznością stała się nowelizacja jej przepisów w celu dostosowania rozwiązań w niej przyjętych do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych, w szczególności uwzględniających sytuację na rynku pracy.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Centra Integracji Społecznej	202 (2019 r.)	Dane administracyjne – Centralna Aplikacja Statystyczna	<ul style="list-style-type: none"> - zmiana kryteriów dostępu oraz warunków pobytu i wypłaty świadczeń uczestników CIS (opis przy grupie uczestników); - możliwość otrzymania od marszałka województwa dotacji na zakup wyposażenia. Dotychczasowe przepisy uprawniały marszałka do przyznania dotacji jedynie na pierwsze wyposażenie CIS; - zmiana okresu, na który pracodawca zobowiązuje się zatrudnić uczestnika lub absolwenta z 12 miesięcy do 6 miesięcy, w zamian za refundację części wynagrodzenia do wysokości 100% zasiłku dla bezrobotnych wraz ze składką na ubezpieczenie społeczne; - zmiany usprawniające funkcjonowanie: do katalogu kadry CIS włączone zostały osoby prowadzące reintegrację społeczną i zawodową oraz kierownik CIS.
Kluby Integracji Społecznej	296 (2019 r.)	Dane administracyjne – Centralna Aplikacja Statystyczna	<ul style="list-style-type: none"> - zmiany w zakresie sprawozdawczości KIS, poprawa jakości gromadzonych informacji; - zmiana okresu, na który pracodawca zobowiązuje się zatrudnić uczestnika lub absolwenta z 12 miesięcy do 6 miesięcy, w zamian za refundację części wynagrodzenia do wysokości 100% zasiłku dla bezrobotnych wraz ze składką na ubezpieczenie społeczne.
Uczestnicy zajęć w podmiotach zatrudnienia socjalnego	11 081 – CIS, 11 914-KIS. Razem 22 995 (2019 r.)	Dane administracyjne – Centralna Aplikacja Statystyczna	<ul style="list-style-type: none"> - rezygnacja z obowiązku spełnienia przesłanki ubóstwa decydującej o dostępie do instrumentów przewidzianych w ustawie; - podwyższenie wysokości świadczenia integracyjnego przysługującego uczestnikowi zajęć w CIS. Projekt ustawy

			<p>zakłada, iż z tytułu uczestnictwa w zajęciach w CIS uczestnikowi przysługuje świadczenie integracyjne w wysokości 120% zasiłku dla bezrobotnych;</p> <ul style="list-style-type: none"> - rezygnacja z obniżonej wysokości świadczenia integracyjnego w okresie próbnym; - uelastycznienie czasu pobytu w CIS - tygodniowy czas pobytu w CIS do min. 30 godzin; - możliwość przedłużenia okresu uczestnictwa w CIS na dodatkowy okres, nieprzekraczający 12 miesięcy, - zwiększenie dni wolnych od zajęć do 6 dni dodatkowych w przypadku przedłużenia uczestnictwa; - zmiana limitu dni nieobecności z powodu choroby z 14 do 21 dni; - zmiana okresu, na który pracodawca zobowiązuje się zatrudnić uczestnika lub absolwenta z 12 miesięcy do 6 miesięcy, w zamian za refundację części wynagrodzenia do wysokości 100% zasiłku dla bezrobotnych wraz ze składką na ubezpieczenie społeczne.
Marszałkowie województw	16	Dane administracyjne	<p>możliwość udzielenia dotacji na zakup wyposażenia. Dotychczasowe przepisy uprawniały marszałka do przyznania dotacji jedynie na pierwsze wyposażenie CIS.</p>
Wojewodowie	16	Dane administracyjne	<ul style="list-style-type: none"> - uprawnienia nadzorcze dla wojewody w celu weryfikacji zgodności stanu faktycznego z informacjami zawartymi we wniosku o przyznanie statusu CIS; - obowiązek udostępniana rejestru CIS w formie edytowalnej na stronie internetowej przy równoczesnym ograniczeniu zakresu danych.
Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego	1	Dane administracyjne	<ul style="list-style-type: none"> - możliwość tworzenia i wdrażania resortowych programów na rzecz zatrudnienia socjalnego.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Projekt ustawy zostanie skierowany do zaopiniowania przez Radę Dialogu Społecznego w trybie ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232 oraz z 2020 r. poz. 568 i 2157).

Projekt ustawy będzie konsultowany z organizacjami reprezentatywnymi w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232 oraz z 2020 r. poz. 568 i 2157). Podstawa prawna prowadzenia konsultacji – art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 263) w odniesieniu do następujących organizacji:

- 1) NSZZ „Solidarność”,
- 2) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
- 3) Forum Związków Zawodowych;

- art. 16 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2019. poz. 1809) w odniesieniu do następujących organizacji:

- 1) Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) Konfederacja „Lewiatan”,
- 3) Związek Rzemiosła Polskiego,
- 4) Związek Pracodawców Business Centre Club,
- 5) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców.

Projekt ustawy zostanie skierowany do zaopiniowania także przez, m.in. Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, Komitet Społeczny RM, Radę Zatrudnienia Socjalnego.

Przewiduje się, że termin konsultacji publicznych, opiniowania i uzgodnień międzyresortowych będzie wynosił co najmniej 14 dni. Natomiast w przypadku organów lub ciał opiniodawczo-doradczych, w stosunku do których odpowiednie ustawy przewidują dłuższy okres na ustosunkowanie się do przedłożonego projektu ustawy, termin konsultacji będzie wynosił co najmniej 30 dni. Wyniki konsultacji publicznych, opiniowania i uzgodnień międzyresortowych zostaną ujęte w raporcie z konsultacji publicznych i opiniowania, a także podsumowaniu uzgodnień, które zostaną udostępnione w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2021 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	46,89	47,68	48,50	49,33	50,17	51,03	51,92	52,80	53,71	54,62	55,56	562,21
Budżet państwa	3,93	3,99	4,06	4,13	4,20	4,27	4,35	4,42	4,50	4,57	4,65	47,07
Budżet JST	3,93	3,99	4,06	4,13	4,20	4,27	4,35	4,42	4,50	4,57	4,65	47,07
FUS	39,03	39,70	40,38	41,07	41,77	42,49	43,22	43,96	44,71	45,48	46,26	468,07
Wydatki ogółem	185,74	188,92	192,16	195,45	198,80	202,21	205,67	209,20	212,77	216,42	220,13	2 227,47
FP (zmniejszenie wydatków – zmiana sposobu refundacji zatrudnienia wspieranego)	-0,49	-0,50	-0,51	-0,52	-0,53	-0,54	-0,55	-0,56	-0,58	-0,59	-0,60	-5,97
FP	186,23	189,42	192,67	195,97	199,33	202,75	206,22	209,76	213,35	217,01	220,73	2 233,44
Saldo ogółem	138,85	141,24	143,66	146,12	148,63	151,18	153,75	156,40	159,06	161,80	164,57	- 1 665,26
FP	185,74	188,92	192,16	195,45	198,80	202,21	205,67	209,20	212,77	216,42	220,13	- 2 227,47
FUS	39,03	39,70	40,38	41,07	41,77	42,49	43,22	43,96	44,71	45,48	46,26	468,07
Budżet państwa	3,93	3,99	4,06	4,13	4,20	4,27	4,35	4,42	4,50	4,57	4,65	47,07
Budżet JST	3,93	3,99	4,06	4,13	4,20	4,27	4,35	4,42	4,50	4,57	4,65	47,07

Źródła finansowania	Fundusz Pracy
<p>Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń</p>	<p>Z uwagi na konieczność zapewnienia płynnego finansowania nowych rozwiązań z Funduszu Pracy, w przepisie końcowym określającym termin wejścia w życie ustawy, zaproponowano <i>vacatio legis</i> przepisów wprowadzających te rozwiązania określone w art. 1 pkt 13 lit. a, c, d oraz f projektu ustawy, wyznaczając termin ich wejścia w życie na dzień 1 stycznia 2022 r. Zwiększone koszty na finansowanie nowych zadań zostaną uwzględnione podczas prac nad projektem planu finansowego Funduszu Pracy (FP) na rok 2022.</p> <p>Nowy mechanizm finansowania zatrudnienia wspieranego w pierwszym roku działania ustawy spowoduje oszczędność dla FP (przedstawione w tabeli powyżej w wydatkach FP ze znakiem minus)</p> <p>Wyliczenia w oparciu o sprawozdania CIS z 2019 r. z Centralnej Aplikacji Statystycznej.</p> <p>Założenia podstawowe:</p> <p>Wyliczenie obejmuje maksymalne wydatki z FP.</p> <p>Przyjęto założenie, że każdy uczestnik otrzymuje całe świadczenie integracyjne przez maksymalny okres uczestnictwa w CIS. Rzeczywista kwota wydatkowana będzie niższa.</p> <p>Dotychczasowa wysokość świadczenia integracyjnego (1200,00 zł + składki na ubezpieczenie społeczne 330,24 zł) = 1530,24 zł</p> <p>Wzrost świadczenia integracyjnego do 120% zasiłku ze składkami na ubezpieczenia społeczne (1 440,00+ 396,29 zł) = 1836,29 zł</p> <p>Dotychczasowy koszt zatrudnienia wspieranego 100% kwoty zasiłku dla bezrobotnych wraz ze składką na ubezpieczenie społeczne przez okres 3 miesięcy, 80% tej kwoty przez okres kolejnych 3 miesięcy oraz 60% przez następne 6 miesięcy = 3*1530,24 zł + 3*80%*1530,24 zł+ 6*60%*1530,24 zł = 13772,16 zł</p> <p>Koszt zatrudnienia wspieranego zgodnie z nowym sposobem refundacji obejmującym 6-cio miesięczny okres wsparcia, ustalany jest w oparciu o kwotę zasiłku dla bezrobotnych wraz ze składką na ubezpieczenie społeczne 1530,24 x 6 = 9181,44 zł</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Podniesienie wysokości świadczenia integracyjnego do wysokości 120% zasiłku dla bezrobotnych przez okres całego uczestnictwa w zajęciach CIS włącznie z okresem próbnym <p>Różnica między kosztami po zwiększeniu wysokości świadczenia, a dotychczasowymi kosztami: $50\% * 1530,24 \text{ zł} + 11 * 1530,24 \text{ zł} - 12 \text{ miesiące} * 1836,29 \text{ zł} = 4437,70 \text{ zł}$ na uczestnika</p> <p>Skutki finansowane wynikające ze wzrostu świadczenia integracyjnego w perspektywie 10 lat obliczono w oparciu o średni przyrost liczby uczestników z ostatnich 6 lat, który wyniósł ok. 1,7 %. Za wartość bazową przyjęto liczbę uczestników w 2019 r. 6900 uczestników - osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym rozpoczynających zajęcia w 2019 r. – daje to orientacyjną liczbę uczestników, którym w danym miesiącu wypłacane będzie świadczenie integracyjne</p> 2) Możliwość przedłużenia okresu uczestnictwa w CIS z 6 do 12 miesięcy spowoduje wzrost wydatków FP. <p>Wcześniej założono, że każdy uczestnik otrzymuje całe świadczenie integracyjne przez maksymalny okres uczestnictwa w CIS. Dlatego wydłużenie okresu uczestnictwa wyniesie maksymalnie 12 miesięcy.</p> <p>Wzrost kosztów wyniesie $1836,29 \text{ zł} * 12 = 22035,48 \text{ zł}$ na osobę.</p> <p>Skutki finansowane wynikające z wydłużenia okresu uczestnictwa w perspektywie 10 lat obliczono w oparciu o średni przyrost liczby uczestników z ostatnich 6 lat, analogicznie do wyliczeń z pkt 1</p> 3) Dochód Funduszu Ubezpieczeń Społecznych <p>Dotychczasowe składki na ubezpieczenie społeczne od świadczenia integracyjnego wynoszą 330,24 zł po zwiększeniu 396,29 zł. Różnica wynosi $66,05 \text{ zł} * 12 \text{ miesięcy} = 792,58 \text{ zł}$</p> <p>Składka w związku z wydłużeniem okresu uczestnictwa wyniesie $396,29 \text{ zł} * 12 \text{ miesięcy} = 4755,46 \text{ zł}$</p> <p>Razem dochody FUS wyniosą 5548,03 zł na uczestnika. Liczbę uczestników w perspektywie 10 letniej obliczono jak w pkt 1.</p> 4) Dochód z podatków <p>Dotychczasowa zaliczka na podatek od świadczenia integracyjnego wynosiła 53 zł po zwiększeniu 73 zł. Różnica wynosi $20 \text{ zł} * 12 \text{ miesięcy} = 240 \text{ zł}$</p>

	<p>Zaliczka na podatek w związku z wydłużeniem okresu uczestnictwa wyniesie 73 zł x 12 miesięcy = 876 zł</p> <p>Razem dochody z zaliczek na podatek wyniosą 1116 zł na uczestnika. Liczbę uczestników w perspektywie 10 letniej obliczono jak w pkt 1.</p> <p>Dochody z podatku stanowią po połowie dochód budżetu państwa i budżetu JST.</p> <p>5) Zmiana sposobu refundacji wynagrodzenia w ramach zatrudnienia wspieranego, spowoduje oszczędności FP (zmniejszenie wydatków)</p> <p>Dotychczasowy mechanizm refundacji miał charakter degresywny. Jednostkowy koszt zatrudnienia wspieranego obejmował refundację części wynagrodzenia przez okres pierwszych 12 miesięcy, w wysokości nieprzekraczającej: 100% kwoty zasiłku dla bezrobotnych wraz ze składką na ubezpieczenie społeczne przez okres 3 miesięcy, 80% tej kwoty przez okres kolejnych 3 miesięcy oraz 60% przez następne 6 miesięcy - rocznie daje to koszt 13 772,16 zł na osobę.</p> <p>Koszt zatrudnienia wspieranego zgodnie z nowym sposobem refundacji obejmującym 6-cio miesięczny okres wsparcia, ustalany jest w oparciu o kwotę zasiłku dla bezrobotnych wraz ze składką na ubezpieczenie społeczne 1530,24 x 6 = 9181,44 zł</p> <p>Oszczędności wynikające ze zmiany mechanizmu refundacji:</p> <p>- w przeliczeniu na osobę 13 772,16 zł – 9181,44 zł = 4590,72 zł;</p> <p>W perspektywie 10 letniej uwzględniono średni przyrost liczby uczestników skierowanych do pracy z ostatnich 6 lat, który wyniósł ok. 2 %,</p> <p>105 - liczba uczestników CIS skierowanych do zatrudnienia wspieranego w 2019 r.</p>
--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	139,55	141,37	144,37	146,85	151,93	165,40	1 673,61
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	- pozytywny wpływ na sytuację osób wykluczonych społecznie oraz ich rodzin przez podniesienie wysokości świadczenia integracyjnego, podniesienie motywacji do chęci powrotu na otwarty rynek pracy. - wzrost dochodów - poprawa kompetencji zawodowych oraz społecznych						
	pracodawcy	- zwiększenie liczby pracowników o potrzebnych kompetencjach						
Niemierzalne	społeczności lokalne	- zmniejszenie skali zagrożenia wykluczeniem społecznym w społecznościach lokalnych						

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Do wyliczeń przyjęto zwiększenie świadczenia integracyjnego pomniejszonego o składki na ubezpieczenie społeczne oraz podatek. Dotychczasowa wysokość świadczenia integracyjnego wynosi 1200,00 zł bez składki na ubezpieczenie społeczne, podatek wynosi 53 zł czyli 1147 zł po podniesieniu świadczenia wyniesie 1440 zł, podatek 73 zł czyli 1367 zł. Różnica między dochodami po zwiększeniu wysokości świadczenia a dotychczasowymi dochodami:</p> <p>$50\% * 1147 \text{ zł} + 11 * 1147 \text{ zł} - 12 \text{ miesięcy} * 1367 \text{ zł} = 3213,5 \text{ zł}$ na uczestnika</p> <p>Możliwość wydłużenia okresu pobierania świadczenia spowoduje wzrost dochodów $12 * 1367 \text{ zł} = 16404 \text{ zł}$</p> <p>Wzrost dochodów rocznie wyniesie 19617,5 zł rocznie na uczestnika.</p>
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

 tak
 nie
 nie dotyczy zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne: ograniczenie zakresu danych w rejestrze, obowiązek publikacji rejestru, zmiana obowiązku sprawozdawczego zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.

 tak
 nie
 nie dotyczy**Komentarz:**

Zmiany w zakresie sprawozdawczości KIS wpłyną na podniesienie jakości i porównywalności gromadzonych informacji. Wojewodowie będą mieli obowiązek udostępniania rejestru CIS w formie edytowalnej na stronie internetowej, przy równoczesnym ograniczeniu zakresu danych. Zmiany wpłyną na zwiększenie transparentności funkcjonowania systemu zatrudnienia socjalnego.

9. Wpływ na rynek pracy

Wejście w życie projektu ustawy będzie miało pozytywny wpływ na rynek pracy. Przewiduje się zwiększenie liczby osób usamodzielnionych ekonomicznie. Uczestnicy CIS i KIS nabyte kompetencje umożliwią im samodzielne funkcjonowanie na współczesnym rynku pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 inne: demografia
 mienie państwowe informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 13 lit. a, c i d, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja realizacji wprowadzonych zmian będzie dokonywana każdorazowo po zakończeniu roku budżetowego. Efekty monitorowane będą poprzez sprawozdania statystyczne CIS i KIS.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Ministerstwo Rodziny
i Polityki Społecznej

Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy o zatrudnieniu socjalnym oraz o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w ramach uzgodnień międzyresortowych i opiniowania

L.p.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna	Treść uwagi	Propozycja brzmienia przepisu